
Klání debatérů na mezinárodní úrovni

Klání debatérů na mezinárodní úrovni

Ve dnech 8.-10.4. 2005 se uskutečnilo na půdě Právnické fakulty UK mezinárodní setkání studentů evropských vysokých škol při příležitosti konání Allen&Overy Prague Debate Tournament 2005. Zástupci 28 týmů z 9 zemí si přijeli poměřit svůj argumentační a řečnický um. Účastníci chápou debatování jako zábavu a také příležitost poznat nová místa i vrstevníky.

Je sobota 9.4. dopoledne a na půdě Právnické fakulty UK je právě v plném proudu unikátní debatní turnaj Allen&Overy Prague Debate Tournament 2005. Ztichlé chodby fakulty takovéto události nenasvědčují, ale když vystoupáte do 3. patra budovy, je už za dveřmi slyšet vzrušené hlasy účastníků. Potichu vklouzávám do jedné z místností, kde právě vrcholí 2. debatní kolo. Za stoly sestavenými do písmene „U“ sedí čtyři dvoučlenné týmy, z jejichž plynulé angličtiny téměř nelze poznat, že není jejich rodnou řečí. V čele skupiny je místo pro dvě rozhodčí. Formát, ve kterém se debaty odehrávají, je inspirován pravidly schůzí britského Parlamentu. To znamená, že se v debatě střetávají dva „vládní“ (The House) a dva „opoziční“ týmy. Postupně rozhodčí vyzývají všechny přítomné, aby přednesli svou řeč na aktuální téma, ve druhém kole debatování je jím prodej zbraní do Číny.

Při krátké přestávce mezi jednotlivými koly se všichni účastníci společně s organizátory scházejí v jedné z poslucháren, aby se občerstvili, zhodnotili uplynulé kolo a vyčkali na vyhlášení tématu pro další kvalifikační utkání. V učebně se rozléhá mnoho různých jazyků a na rozdíl od místností, ve kterých se soutěží, zde nevládně napětí ani soutěživá nálada, nýbrž uvolněná a přátelská atmosféra. Studenty debatování očividně baví, jsou pro něj zapálení, což mi potvrzují i slova 25letého studenta ekonomie, který do Prahy přijel z Německa: „Přestože jsem se minulých ročníků nezúčastnil, velmi si to zde s kamarády užíváme, i když musím říct, že téma, které jsme teď měli určené, nikdo neočekával. Nepatřilo k nejlehčím.“ Říká debatér Fabian Ditrich.

Krátce po půl dvanácté hlasy debatérů utichají a rozhodčí sdělují výsledky předchozího utkání. V dalším kole se spolu vždy utkávají týmy se ziskem stejného počtu bodů. Vyhláší se další téma, které zní „This house chooses life“. Sálem to zašumí, ozve se pár povzdechů, skřípění propisek o papír a následný šramot, doprovázený úprkem studentů na chodbu, kde se horlivě připravují na poslední debatu před obědem. „Na přípravu je vymezeno 15 minut a na samotný projev má debatér 7 minut. Je třeba si čas dobře rozvrhnout, aby člověk jednak smysluplně a bezprostředně reagoval na to, co říkali lidé před ním a současně, v ideálním případě, rozvinul své vlastní myšlenky. Není to tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Optimální je, aby debatér každý svůj argument dořekl, aby to nebyly jen myšlenky naskládané za sebe bez ladu a skladu. Vítězem klání se stává ta strana, které se v konfrontaci s argumenty protistrany podaří podle pravidel obhájit dané téma.“ vysvětluje Martin Jambor, který letos na turnaji působí jako rozhodčí. Sám debatuje již 7,5 roku a 2 roky působil v představenstvu Debatního klubu studentů a přátel UK, který tento 3. ročník turnaje pořádá.

Začíná 3. kolo. „Vláda“ přednáší konkrétní řešení aktuálního problému. Ostatní si horlivě zapisují poznámky, aby měli později na co reagovat. Po vyměřeném limitu se dostává ke slovu opozice, která stojí vždy proti vládě, ať je řečeno prakticky cokoliv. To je vlastně smysl debaty, obohatit rozpravu o nové argumenty a prezentovat nový pohled na věc. „Je to také soutěž o uvažování, člověk dostane například stanovisko, které nezastává. Musí si ho ale obhájit.“ Dodává M. Jambor. Ke katedře přichází mladík v obleku s hluboko posazeným hlasem a brýlemi se silnou kostěnou obroučkou. Jde o kolegu studenta, který vystoupil jako první, a přestože jsem ještě v tento okamžik neslyšela všechny, tuším že mají zástupci tohoto „vládního“ týmu šance na úspěch. Úrovní svých projevů nasazují laťku opravdu vysoko. Tato debata má neuvěřitelný spád, reakce přisedících jsou chvílemi bouřlivé, vstávají ze židlí, hlásí se, bouchají dlaněmi do lavic, nesouhlasně krotí hlavou či hlasitým voláním podporují svou stranu.

Téma „This House chooses life“ studenti pojali mnoha způsoby. Řeč byla o potratech, eutanázii i trestu smrti. Ani při probírání tak vážných námětů není místy nouze o zábavu a smích. Je umění dokázat i v takovýchto situacích reagovat vtipně a někdy i s potřebnou dávkou nadsázky, je ale třeba zdůraznit, že každá debata má jasná pravidla a projev jejich účastníků je velmi kultivovaný. Kdejaký sofista či politik by mohl závidět schopnostem studentů, jejichž výkonu jsem tu svědkem.

„Určitě zde figuruje určitá soutěžní složka, ale především se člověk zamýšlí nad tématy, nad kterými by se normálně tolik nezamýšlel a navíc získá i pohled ostatních lidí. Většinou je to oponent, kdo mi poskytne nějaký jiný pohled a vzhledem k tomu, že já musím oponovat, tak se musím zamyslet, jestli dává smysl to, co ten druhý říká. Rozšiřuje to přehled a myslím si, že debatování přispívá k otevřenosti v názorech,“ říká Ondřej Maršálek, student MFF UK. Studentka stejné fakulty Irena Kotíková dodává: „Mně to dává od každého trochu. Baví mě to a strašně si to užívám.“ Oba se turnaje účastní už poněkolkráté.

Lucie Horáčková